

**City i Samverkan**

STOCKHOLM

City i Samverkan    Tel. 08—22 31 01  
Korgmakargränd 2    info@cityisamverkan.se  
111 22 Stockholm    www.cityisamverkan.se

**City i Samverkan**

STOCKHOLM

# Användande av gatumark i Stockholm City

RIKTLINJER VAD GÄLLER UPPLÅTELSE I STOCKHOLMS GATUMILJÖ

I samarbete med



## INLEDNING

I din hand har du fått en folder som ger dig råd, tips och hjälp utifrån riktlinjerna för upplåtelser i Stockholms gatumiljö. Denna upplaga ersätter tidigare folder.

Foldern är tänkt som ett hjälpmedel för dig som butiks-, café- eller restaurangägare och ska underlätta när du söker polistillstånd för varuskyltning, uteserveringar och reklamskyltar. Med rätt utformning på det som upptar gatumark kan du som aktör hjälpa till med att göra Stockholm tillgängligt för alla.

Vi delar alla på stadsmiljön. Besökaren, turisten, den boende och de som arbetar i City, har alla glädje av en attraktiv, säker och trygg stadsmiljö.

## INNEHÅLL

<b>Inledning</b>	2
<b>Nyttjande av offentlig plats</b>	4
<b>Varuskyltning</b>	4
Utformning	4
Placering och tid	6
Dekal för uteservering	6
Handikappanpassning	6
<b>Överdagenskylt – alternativet till reklamskyltar</b>	8
Placering och tid	8
Handikappanpassning	8
Utformning	8
<b>Uteserveringar</b>	10
Utformning	10
Inhägnad	10
Placering och tid	12
Dekal för uteservering	12
Handikappanpassning	12
<b>Högtalare, gatumusikanter, marschaller och mattor</b>	14
Lokala hälsoföreskrifter för Stockholms kommun	14
Burvagnar, lastpallar, sopsäckar eller tomemballage	15
Byggsäckar	15
<b>Markiser</b>	16
Placering	16
Utformning	16
<b>Fasadskyltning</b>	16
<b>Nyttjande av offentlig plats: så här ansöker du</b>	17
<b>Länkar</b>	18
<b>Fasadskyltning: så här ansöker du</b>	19

## NYTTJANDE AV OFFENTLIG PLATS

Nästan alla platser utomhus i Stockholms innerstad där allmänheten kan röra sig är offentlig plats; trottoaren, gatan, torget och parken. Det gäller att användningen av gatumiljön inte hindrar framkomligheten eller på annat sätt påverkar ordning och säkerhet. Vad som menas med offentlig plats definieras i ordningslagen, 1 kap 2§.

Ansökan om polistillstånd måste alltid göras om offentlig plats ska nyttjas. Om du utan tillstånd använder dig av allmän plats rapporteras du enligt ordningslagen 3 kap. Om du har ett tillstånd men inte följer det som står i ditt tillstånd rapporteras du enligt ordningslagen 3 kap av polisen. Tillståndet kan även återkallas. Bryter du mot ordningslagen kan du få betala böter.

## VARUSKYLTNING

Om du vill använda platsen utanför din butik för att exponera dina varor måste du alltså ha polistillstånd. Utan tillstånd får ingen uppställning av något slag ske utanför lokalens fasad. Om skyltning av varor sker utan tillstånd utanför butiken/lokalen rapporteras du enligt ordningslagen 3 kap och varorna kan komma att förverkas.

## UTFORMNING

Med varuskyltning menas exponering av de varor som du säljer i din butik. När du planerar utformningen tänk på att en väl genomförd varuskyltning kan höja intrycket av butiken. Ett tips är därför att varuskyltningen bör vara sparsam och attraktiv.

Ytan för varuskyltningen får vara max 0,5 m bred och 80 % av butikens fasadlängd. Fri yta ska lämnas mot angränsande butikslokal. Ingrepp i marken eller fastsättning med skruv i gångbaneplattor får inte göras utan särskilt skriftligt tillstånd från staden.



## PLACERING

Varuskyltningen ska placeras direkt mot lokalens fasad. Ytan du får använda står angiven i ditt tillstånd.

## TID

Varuskyltningen ska tas in nattetid och då vinterväglag råder. Varuskyltningen får sättas upp under verksamhetens öppettider, längst mellan klockan 8 och 18.

## DEKAL FÖR VARUSKYLTNING

Dekal för varuskyltning utfärdad av staden skall fästas väl synlig i butikens fönster.

## HANDIKAPPANPASSNING

Med hänsyn till de synskadade ska avgränsningen på kortsidorna vara stabil och göras vinkelrätt mot gångriktningen. Hela varuskyltningen ska vara utformad så att den går att känna av med vit käpp nertill. Högst 20 cm över mark ska det finnas något som går att känna av med den vita käppen. Alternativt kan en bräda som är minst 10 cm hög monteras direkt mot marken.



## ÖVERDAGENSKYLTT – ALTERNATIVET TILL REKLAMSKYLTTAR

Överdagenskyltten ersätter olagliga vippskyltar, trottoarpratare och sandwichskyltar som du aldrig kan få tillstånd för att ställa ut på trottoaren. Överdagenskyltten är en vikbar skylt som du kan få tillstånd till att ställa upp. Du måste även ha fastighetsägarens skriftliga medgivande, eftersom den ska fästas i fasaden.

### PLACERING

Överdagenskyltten placeras vid fasaden *direkt* bredvid din lokal. Du får inte ställa ut skyltten innan du fått polistillståndet i handen.

### TID

Överdagenskyltten får sättas upp under verksamhetens öppettider, längst mellan klockan 8 och 18.

### HANDIKAPPANPASSNING

Med hänsyn till de synskadade ska skyltten i princip gå ända ner till trottoaren, så att den lätt kan kännas av med en petkäpp. I ögonhöjd ska finnas en gul kontrastrand, så att den lättare upptäcks av synsvaga.

### UTFORMNING

Skytten ska tillverkas i en stabil vikbar metallkonstruktion i rör. Skyltten får vara max 2 meter hög och skjuta ut max 40 centimeter från fasadlivet. På båda sidor finns en reklamyta, 35 centimeter bred. Den får inte utformas med avsikten att fästa varor eller dylikt, däremot kan den förses med en skräpbehållare.

Se konstruktionsskiss:

[foretag.stockholm.se/regler-och-ansvar/anvanda-offentlig-plats/](http://foretag.stockholm.se/regler-och-ansvar/anvanda-offentlig-plats/)



## UTESERVERINGAR

Om du vill sätta ut bord och stolar utanför din restaurang/café krävs polistillstånd. Innan du lämnar in ansökan tänk på att serveringen ska passa in i stadsmiljön. Anpassa utseendet på möbler, staket/blomlådor, menyer osv till gatans karaktär och färger. Uteserveringar ska vara en del i gatulivet, och inte i första hand en del av caféet eller restaurangen innanför. Sträva därför efter genomsiktlighet och en öppen karaktär på uteservering och inhägnad.

## UTFORMNING

- Ytan du får använda står angiven i ditt tillstånd. Allt ska rymmas inom uteserveringsytan: blomlådor, parasoller, markiser, menyer eller dylikt.
- Fällbara markiser ska placeras minst 3 m över uteserveringen och får ej fällas ut utanför inhägnaden.
- Trafikkontoret bedömer hur brett utrymme som behövs på varje plats, så att man kan lätt kan passera utanför uteserveringen.
- Möjligheten du nu har till uteservering får inte användas för att skapa ett uterum med väggar och tak. För uterum gäller bygglov.
- För ingrepp i marken eller gatubeläggningen krävs det en skriftlig tillåtelse från Trafikkontorets upplåtelseenhet.
- Öppningar i avgränsningen skall placeras längs med gångbanan och vara minst 90 cm bred.

## INHÄGNAD

Uteserveringen ska vara tydligt inhägnad runt hela uteserveringsytan, alltså tillståndsytan med staket, blomsterlådor eller liknande om inget annat framgår av polisens tillståndsbevis. Inhägnaden ska vara stabil och öppningar placeras längs med gångbanan. Reparordning som markerar uteserveringen eller tillståndsytan är inte stabila.



## PLACERING

Huvudregeln är att uteserveringen ska vara placerad direkt intill huset och stå direkt på marken. Allmänna platser, så kallad offentlig plats, ska kunna användas av personer med nedsatt rörelse- och/eller orienteringsförmåga. Trottoaren är stadens mark och du får inte bygga golv på den. Borden ska stå direkt på trottoaren. Om borden står på mattor eller trall blir det svårt att hålla rent vilken ofta kan leda till att det kommer skadedjur som myror och råttor. Om trottoaren lutar eller är mycket ojämn kan du ha fått särskilt tillstånd att bygga golv.

## TID

Tillstånd för uteserveringar utfärdas vanligtvis för tiden 1 april till 15 oktober men möjlighet finns även att ansöka om andra tider på året. Det är också möjligt att söka för upp till tre år i taget. Efter tillståndstidens slut ska platsen återställas i det skick som den var innan uteserveringen etablerades. Allt som hör till uteserveringen skall plockas bort.

## DEKAL FÖR UTESERVERING

Dekal för uteservering utfärdad av staden skall fästas väl synlig i restaurangens/caféets fönster.

## HANDIKAPPANPASSNING

Med hänsyn till de synskadade ska avgränsningen vara stabil och göras vinkelrätt mot gångriktningen. Längst ner mot marken ska de finnas en bräda eller liknande så att en synskadad kan känna avgränsningen med sin petkäpp. Uteserveringens entré ska vara placerad längst med gångbanan och så bred att en rullstol kan komma in, minst 90 cm. Uppbyggda uteserveringar godkänns i regel ej. Där de i undantagsvis godkänns ska alltid en rullstolsramp ingå i ytan.



## HÖGTALARE, GATUMUSIKANTER, MARSCHALLER OCH MATTOR

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

- **Högtalare** inne i butiken får inte riktas ut mot gatan genom öppna fönster och dörrar.
- **Gatumusikanter**, Akustisk musik får utövas av max två personer och ej är störande.
- **Marschaller** är förbjudna och får ej placeras utanför lokalen/butiken, tillstånd medges ej. Marschaller utgör stor risk för t.ex. synskadade, barn och hundar.
- **Mattor** utanför butikens/lokalens entré är ej tillåtna.

## LOKALA HÄLSOSKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR STOCKHOLMS KOMMUN.

- Utövande av gatumusik på Drottninggatan, mellan Strömgatan och Barnhusgatan, samt på Sergelarkaden får endast ske dagligen mellan kl. 12.00–14.00 samt kl. 16.00–18.00.
- Utövande av gatumusik på Västerlånggatan och Järntorget, samt i gränder och på platser som gränsar dit får endast ske dagligen mellan kl. 14.00–18.00.
- Totalt förbud för gatumusik råder på Riksgatan mellan riksbron och Mynttorget/Myntgatan.

## BURVAGNAR, LASTPALLAR, SOPSÄCKAR ELLER TOMEMBALLAGE

Burvagnar, lastpallar, sopsäckar eller tomemballage får inte ställas på trottoaren, gatan, torget eller parken utanför din butik eller restaurang. Om du inte följer reglerna kan du rapporteras för brott mot ordningslagen 3:1 (Olaga upplag) vilket kan medföra böter. Du kan bli åtalad för grövre brott beroende på omständigheterna. Du kan också få betala bortforsling av olagligt uppställt gods eller materiel, vilket kan medföra stora kostnader.

## BYGGSÄCKAR

Tillstånd utfärdat av polismyndigheten krävs för att ställa ut byggsäckar, precis som i övrigt för att få använda offentlig plats för eget bruk, om säckarna ställs ut på offentlig plats, det vill säga all plats där allmänheten har tillträde. Enda undantaget är vid lastning och lossning när platsen endast tas i anspråk tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.



## MARKISER

### PLACERING

Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 3,0 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter. Fällbara markiser får dock placeras över gångbana med ett fritt höjdmått av 2,5 meter och 3 meter över uteservering. Det är inte tillåtet att fälla ut markiser utanför en uteserveringsyta.

### UTFORMNING

Tänk på att samordna din markis höjd, utformning och kulör med grannarnas eventuella markiser utmed gatan. Butiker som besväras av sol kan även använda solskyddsgardin eller filtrerande beläggning på glaset i fönstrets övre del.

## FASADSKYLTNING

Skyltar och markiser med text samt korgmarkiser kräver bygglov. Du ansöker om bygglov hos stadsbyggnadskontoret. Ingen åverkan i form av håltagning för skylt, eller motsvarande, får göras på fasaden utan fastighetsägarens godkännande. Skyltar placeras i första hand vid verksamhetens entré eller ovanför butiksfönster.

## NYTTJANDE AV OFFENTLIG PLATS

### SÅ HÄR ANSÖKER DU

Hämta ansökningsblanketten här:

[www.polisen.se/service/blanketter/tillstand](http://www.polisen.se/service/blanketter/tillstand)

Skicka in tillståndsansökan till polisen via:

[registrator.stockholm@polisen.se](mailto:registrator.stockholm@polisen.se)

Därefter får du en inbetalningsavi skickad per mejl och post. Ärendet handläggs när ansökningsavgiften betalats in. Om betalningen inte kommit in inom 90 dagar makuleras ditt ärende. Kryssa i vad tillståndet avser: offentlig tillställning, allmän sammankomst och/eller begagnande av offentlig plats.

Stockholms stad tar ut en avgift för nyttjandet av den offentliga platsen. Avgiften tas ut med stöd av avgiftslagen (1957:259) och enligt taxa som fastställts av kommunfullmäktige. För exakta prisuppgifter: [foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Vad kostar det?"

**Ansökan om tillstånd måste alltid göras om offentlig plats ska nyttjas. Oavsett vilket sätt du väljer att ansöka på, gäller generellt följande:**

- Ansökan med fullständiga uppgifter i bör komma in i god tid före uppställning.
- Ju bättre beskrivning du gör – desto snabbare blir handläggningstiden. En bra ritning snabbar på och förenklar handläggningen.
- För det flesta upplåtelser finns en taxa. Med det färdiga polistillståndet följer en bilaga med stadens villkor samt uppgift om vilken avgift kom kommer att tas ut.
- En skiss ska bifogas för att åskådliggöra det du söker tillstånd för. En bra och tydlig ritning snabbar på och förenklar handläggningen.

## LÄNKAR

### UPPLÅTELSE

[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser)

### VARUSKYLTNING

Allmän information om varuskyltning  
[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Varuskyltning".

### ÖVERDAGENSKYLT

Allmän information om överdagenskyt:  
[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Överdagenskyt".

Se konstruktionsskiss:  
[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Överdagenskyt",  
klicka på Regler > Ritning—överdagenskyt

### UTESERVERINGAR

Allmän information om uteserveringar:  
[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Uteservering".

Riktlinjer för placering och utformning av uteserveringar:  
[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Uteservering",  
klicka på rubriken Regler > Villkor för uteserveringar

### BYGGSÄCKAR

Allmän information om byggsäckar:  
[foretag.stockholm.se/upplatelser](http://foretag.stockholm.se/upplatelser) under rubriken "Byggsäckar".

## FASADSKYLTNING

### SÅ HÄR ANSÖKER DU

På Stadsbyggnadskontorets hemsida [www.stockholm.se/ByggBo/Bygglov](http://www.stockholm.se/ByggBo/Bygglov) finns information om vilka handlingar som behövs när man ska ansöka om bygglov och anmälan.

Ansökningsblanketten hämtas här:  
[www.stockholm.se/ByggBo/Bygglov/a-o-lanksidor/Blanketter](http://www.stockholm.se/ByggBo/Bygglov/a-o-lanksidor/Blanketter)

### Skicka in ansökan till följande adress:

Stadsbyggnadskontoret  
Fleminggatan 4  
Box 8314  
104 20 Stockholm

För skyltar/ljusanordningar går det även att ansöka om bygglov via bygglovsavdelningens e-tjänst. Information om hur man går tillväga hittar du här:  
[www.stockholm.se/ByggBo/Bygglov/a-o-lanksidor/E-bygglov-for-skyltar/](http://www.stockholm.se/ByggBo/Bygglov/a-o-lanksidor/E-bygglov-for-skyltar/)